

Гэтая выснова, вядома ж, не новая, але і сапраўды, калі б розыгрышы прызоў раней не было, то яго варта было б прыдумаць!.. Для таго, каб падарыць падпісчыкам шанцы на каштоўныя прызы; для таго, каб разам з карткамі атрымаць дзясяткі лістоў; для таго, каб пазнаёміцца з гасцямі, бо па добрай традыцыі толькі ім — пастаянным чытачам газеты ды яе дзелавым партнёрам-паштавікам — даецца ганаровае права выцягнуць з «чароўнага» капелюша так званыя шчаслівыя купоны.

Фота Канстанціна ДРОБОВА

ХТО ВЫПІСВАЕ, ТОЙ НЕ ПРАЙГРАЕ!

На гэты раз лёс усіх звяздоўскіх прызоў — без перабольшвання — быў у руках намесніка дырэктара Мінскага філіяла РУП «Белпошта» спадарыні Алены ІШЧУК (на здымку ў цэнтры), а таксама падпісчыкаў Валянціны ЁРШ і Мікалая КУШНЯРОВА.

Трэба сказаць, што са «Звяздой» у іх вельмі даўняя сяброўскія сувязі. І Валянціна Сямёнаўна (яна па прафесіі педагог), і Мікалай Ціханавіч (праграміст, так званы «айцішнік») выпісваюць газету каля сарака гадоў. Абое — каб не забыцца родную мову, каб помніць, што мы беларусы... Ну і таму, што «газета добрая».

Прычым добрая не толькі зместам: акурат на Вадохрышча асобныя з чытачоў даведаюцца,

што сталі ўладальнікамі каштоўных прызоў. У прыватнасці, мультыварку OURSSON выйгралі:

Лілія Анатолеўна Віннік, г. Ганцавічы Брэсцкай вобласці;

Зоя Дзмітрыеўна Новік, г. Віцебск;

Святлана Міхайлаўна Краўцова, в. Высокае Рагачоўскага раёна Гомельскай вобл.

Н.П. Саладкевіч (імя, імя па бацьку ў картцы, на жаль, не пазначана), в. Ракаўцы Сморгонскага раёна Гродзенскай вобласці;

Іван Адамавіч Апанасевіч, г. Магілёў;

Лілія Апанасаўна Маслюкова, аграгарадок Чачкава Мінскага раёна Мінскай вобласці;

Алег Аляксандравіч Рытвінскі, г. Мінск.

Суперпрыз — кухонны камбайн Bosch — выйграла **Людміла Дзмітрыеўна Бондар** з г. Рэчыца Гомельскай вобласці.

Кожны з пераможцаў атрымае таксама кнігу рэцэптаў «Навагодні фэст ласункаў».

Так што віншуем!..

Тым жа, каму на гэты раз удача не ўсміхнулася, скажам: «Не засмучайцеся, жывіце з найстарэйшай беларускай газетай, выпісвайце на новыя месяцы і кварталы, удзельнічайце ў нашай гульні! Шанс на выйгрыш ёсць у кожнага і заўсёды!

Тэлефон для даведак па пытаннях правядзення рэкламнай гульні і атрымання прызоў: 8 (017) 284 44 04.

Афіцыйна.

Арганізатарам рэкламнай гульні «Навагодні фэст прысмакаў са «Звяздой»!» з'яўляецца рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда» (УНП 100155376), размешчаная па адрасе: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 А.

Рэкламная гульня «Навагодні фэст прысмакаў са «Звяздой»!» зарэгістравана Міністэрствам гандлю Рэспублікі Беларусь 07.12.2015 г. (пасведчанне № 2691) і праводзіцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь з 12 снежня 2015 года па 31 сакавіка 2016 года ўключна сярод падпісчыкаў газеты «Звязда» першага квартала або першага паўгоддзя 2016 года. Усяго ў гульні ўзяло ўдзел 335 падпісчыкаў.

Прызавы фонд гульні разыграны поўнасьцю.

■ 3 людзьмі і сам-насам

НЕ ўПАДЗЕ ШТО ХОЧАШ З НЕБА. ПРАЦАВАЦЬ СУМЛЕННА ТРЭБА...

...Хто пра што, а суседка пра ёлку. Яшчэ з пачатку снежня гаварыла, што ставіць яе, вядома ж, будзе, бо традыцыя, бо ставіла і прыбірала яе заўсёды, потым (і гэтак жа рашуча), што... не будзе, бо, маўляў, сёлета дзеці не прыедуць, святкаваць давядзецца адной, а тады нашошта лішнія клопаты і расходы на ёлку: няма ж для каго яе прыбіраць?..

У чужую парафію, як той казаў, са сваім звячаем не ходзяць, у чужую квартиру — і пагадоў. Да таго ж ёлка напярэдадні свят у суседкі... з'явілася — праз акно ўбачылі. «Ведаецца, — збянтэжана прызналася гаспадыня, — прыбрала і цяпер люблюся. Не паверыце: на душы святлей, не кажучы ўжо пра хату»...

Ні на Новы год, ні на Каляды госці да суседкі так і не прыехалі (крывізі, не выпала...), але святы ў доме было!

Сёння, на вялікі жал, яно скончыцца, і да новага навагоддзя мы папрымаем гірляндзі і ёлачныя цацкі, спарадкуем падарункі, а ў архіў — сямейны, працоўны — «спішам» віншаванні. Але ж перад гэтым — непазбежна — кожны ліст, кожную паштоўку яшчэ раз патрымаем у руках, яшчэ раз прачытаем.

«Прывітанне, «**Родная газета на роднай мове**»! Некалі на месцы гэтых слоў ва ўсіх сродках масавай інфармацыі быў заклік: «Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!». З яднаннем неяк не атрымалася, — піша спадар Александр Іванавіч Матошка з Расонаў, — а вось з газетай на роднай мове... Яе, як вядома, нельга параўноўваць з жанчынай, але ж грэх такі я на душу вазьму, бо сапраўды выбіраў. Некалі выпісваў шмат чаго — «Знаменку», «Камсамолку», «Правду», «Известия»... Было там што пачытаць, але ж нечага не хапала, і я пастаянна мяняў.

Пры якіх абставінах першы раз падпісаўся на «Звязду», ужо не прыгадаю: можа, параў хто, можа, у бібліятэцы, гартуючы падшыўку, знайшоў нешта сама, але «прырос», што называецца, так, што калі аднойчы на пошце памыліліся з індэксам і выпісалі нам «Звезду» (літаратурны альманах Санкт-Пецярбурга), дачакацца не мог, калі ўжо скончыцца месяц...

У выніку трэцяга дзесяцігоддзя мы жывём са «Звяздой». Думаю аб тым, каб памяняць яе на нешта іншае, няма і блізка, бо за гэты час газета, па сутнасці, стала нашым сямейнікам і здраціць ёй — азначала б здрадзіць роднай мове, здрадзіць людзям, хоць і незнаёмым, але ж даўно сваім. Александр Пукшанскі пастаянна расказвае, што дзецца ў нашай вобласці; «Неасабіс-

ты суб'ектыў» выклікае абурэнне хібагі грамадства і заганами людзей; «Простая мова» прымушае думаць... А як абясаці «Фотасловы» Яўгена Пясецкага, творчасць Анатоля Клешчука? Заўсёды ўважліва ўглядаюся ў іх здымкі, бо і сам трохі «грэш» — некалі ФЭДам-5, цяпер — «лічбавікам». І вершамі таксама...»

«Іншыя падпісчыкі прызнаюцца, што чытаюць газету ад радка да радка, — працягвае **Аляксандр Іванавіч**. — Я не такі: прапуская гараскопы стрыжак, бухгалтарскія балансы, абвесткі пра аўкцыёны, бо не збіраюся ў іх удзельнічаць... Але ж разумею, што і яны некаму патрэбны, да таго ж час такі — усе зарабляюць грошы»...

І, вядома ж, па-свойму трацяць іх. «З газетай я пазнаёміўся ў 1938 годзе. Сям'я тады жыла вельмі бедна, — прызнаецца спадар **Мікалай Пятровіч Бабарыка з вёскі Загор'е Карэліцкага раёна**, — але «Звязду» бацька выпісваў заўсёды... А маці потым старымі нумарамі абклеивала сцены ў хаце. З таго часу я вырас, адслужыў у войску, пайшоў на свой хлеб, а ўрэшце на пенсію. І ўвесь гэты час газета была ў нашым доме...»

Новы ліст і новыя кампліменты: «Сёння чарговы раз іду на пошту, каб выпісаць любімую «Звязду», — паведамляе спадар **Васіль Мікітавіч Пяшэвіч з вёскі Юркевічы Жыткавіцкага раёна**. — Здавалася б, хапае інфармацыі: ёсць тэлевізар, інтэрнэт, але я з неярпеннем чакаю свежы нумар газеты і адразу ж гляджу на апошнюю старонку: ці ёсць там крыжаванка? Люблю па вечарах паварушыць мазгамі, прычым у адказы стараюся не заглядаць.

Потым, вядома ж, «вяртаюся» на першыя старонкі, дзе «Надзённае» і «Розгалас», «Ігуменскі тракт», «Люстэрка», «Жырэнды»... Аб рубрыцы «Алём, народ на провадзе!» і гаварыць не трэба: ёй, на мой погляд, цікавіцца ўсе. Як і замалёўкамі з «Простаі мовы»...

Вось і сёння ўзяў у рукі «Звязду», а там — «Сямейная газета». Прачытаў ад радка да радка, і нібы прагу спатоліў. Хіба гэта даць інтэрнэт?

А таму, каб не «засохнуць», застаюся са «Звяздою» сам і заклікаю іншых выпісваць найстарэйшую беларускамоўную газету».

Як сведчыць рэдакцыйная пошта, многіх нашых чытачоў ні заклікаць, ні агітаваць не трэба: «Звязду» ў спадарожніцы яны выбралі даўно і надоўга. Тым жа, хто падпісаўся ўпершыню, ні аб чым не гавораць (ва ўсякім разе — пакуль) ні ўзгаданьня рубрыкі, ні прозвішчы журналістаў... Гэтым чытачам часам трэба прызвычайвацца нават да... мовы.

«Я ўдзячна сталічным уладам за тое, што на першай з двох дзяржаўных моў у горадзе падаюцца назвы вуліц і праспектаў; што на ёй жа, беларускай, аб'яўляюцца прыпынкі ў грамадскім транспарце, — піша спадарыня **Ганчарук з Мінска**. — Больш за тое, я даўно злавіла сябе на думцы, што нават рэкламу на роднай мове я гляджу з задавальненнем!.. Сын сказаў, што «з гэтым трэба нешта рабіць» і летась на 8 Сакавіка падарыў мне падпіску на «Звязду». Гэта быў вельмі незвычайны падарунак, бо прыходзіў да мяне пяць разоў на тыдзень, нечым радаваў, нечым здзіўляў... Да таго ж гадоў з дваццаць я па-беларуску амаль нічога не чытала, а таму наноў адкрывала для сябе не толькі газету, але і родную мову, родную краіну. Дзякуй журналістам за гэтае адкрыццё!».

Словы падзякі і ў лісце спадарыні **Тамары Васілеўны Калінінай з Брэста** (дарэчы, падпісчыцы «Звязды» з 30-гадовым стаўленнем).

«Летась у жыцці маіх сяброў-аднакурснікаў, землякоў (і, вядома ж, уласным...) была надзвычайная падзея: нашай Азарыцкай сярэдняй школе («Звязда» аб гэтым пісала) споўнілася 150 гадоў. Мы, выпускнікі 1955 года, **Галіна Фёдаруна Мішнев** (Бусел), **Яўген Нікіфаравіч Тозік**, **Ніна Сцяпануна Пуцікава** (Вішнеўская), як удзельнікі ўрачыстасцяў, хочам выказаць шчырую ўдзячнасць усяму калектыву школы і асабіста дырэктару **Таццяне Пятроўне Цяцерыч** за захаванне памяці і традыцый, за стварэнне музеяў, за адмыслова праведзенае святкаванне юбілею, за ўвагу да людзей, бо, здаецца, для кожнага знайшліся і добрыя словы, і чалавечая цеплыня».

Чытаем яшчэ адзін ліст.

«Звязду» я «атрымала ў спадчыну», яе вельмі любіў мой бацька, яе ж да перабудовы выпісваў мой брат, які жыў у Данецкай вобласці. І мне ўсё маё жыццё «Звязда» была вельмі патрэбнай, — прызнаецца спадарыня **Ніна Дзянісаўна Гапонка з вёскі Броннае Рэчыцкага раёна**, — бо чалавек я вельмі актыўны: шмат працавала, выбіралася ў дэпутаты раённага і сельскага Савета...»

Цяпер мне 88, — піша **Ніна Дзянісаўна**, — вочы служаць не так, як некалі, але ж я чытаю ўсе артыкулы пра здароўе, «Азбуку народнай культуры», «Падзеі і факты». Мне цікава «Мясцовае самакіраванне».

І далей гэта адданая падпісчыца «Звязды» на добрай беларускай мове (хоць, прызнаецца, размаўляе па-руску) у свае, падкрэслім, 88 (!) досыць падрабязна распавядае пра тое, як жыла іх вёска, іх калгас «40 гадоў Кастрычніка» раней, як жыў цяпер...»

Пасля такіх лістоў, згадзіцеся, хоць-нехаць паверыш, што і сапраўды сілкуе людзей родная мова; не выключана, што захоўваць здароўе ды яснасць розуму спрыяе і «Звязда» (у тым ліку парадамі). А яшчэ — «трэніроўка».

«У нашай сям'і газета «прапісала» недзе з 70-х мінулага стагоддзя, — прызнаецца спадарыня **Гіль з Любані**. — Менавіта па «Звяздзе» сын Юра яшчэ да школы вывучыў літары, пачаў чытаць. У старшых класах ён вельмі любіў разгадваць звяздоўскія крыжаванкі, часта прасіў нас, каб падказвалі словы і такім чынам усіх уцягваў у гэты «працэс». У выніку я «ўцягнулася» так, што цяпер раблю гэта сама. А яшчэ — з задавальненнем чытаю, атрымліваю асалоду ад нашай роднай мовы і, здаецца, загітвала на «Звязду» яшчэ аднаго падпісчыка. Дзякуй за газету».

Тут дарэчы падзякаваць і ўсім нашым падпісчыкам — за адданасць, за падтрымку, за прапаганду: спадарыня **Ганчарук**, у прыватнасці, паведамляе, што прачытаны нумар, так бы мовіць, ніколі не выкідае — пакідае на падваконні ў пад'ездзе, і пакуль яшчэ не было выпадкаў, каб газету ніхто не забраў; спадар **Уладзімір Голубев зноў жа з Мінска** піша, што, прачытаўшы нешта цікавае, часам купляе ў шапіках яшчэ некалькі асобнікаў «Звязды», каб раздаць знаёмым...

Вартыя цытавання і іншыя лісты: «Звязда» са сваімі чытачамі «гуляла» ў шашкі і шахматы, — узгадвае спадар **Бондар з Ганцавіч**. — Каб далучыцца да гэтай гульні я стаў падпісчыкам, а потым майстрам спорту па шахматнай кампазіцыі, удзельнікам міжнародных спаборніцтваў. Гэта значыць, што вырас я на адной са звяздоўскіх рубрык. Добра было б яе ўзнавіць, — прапануе чытач, — хай бы іншыя раслі таксама».

Цікавая прапанова. Кароткія, канкрэтныя парады — «каб лепш было з тыражом і камерцыйным поспехам» — у лісце **мінчанкі І. Скрыпко**. Першае, што раіць яна, — крыжаванкі друкаваць штодзень, другое — раз на тыдзень выпускаць дзіцячую старонку, трэцяе — друкаваць праграму радзіе, а з тэмай нумар адзін зрабіць нашу мову... «А наогул падабаецца мне «Звязда» і коштам, і якасцю», — прызнаецца гэта чытачка.

Яна не піша, як газета трапіла ў іх дом. Хоць гэта, вядома ж, таксама цікава, бо шляхі бываюць вельмі няпростыя.

«Некалі на школу прыйшла «разнарадка», колькі і якіх газет трэба выпісаць. Настаўніцы матэматыкі «выпала» «Звязда». «Не буду яе выпісваць», — заявіла яна дырэктару... Я, тады маладая настаўні-

ца, таксама яе не ведала... Аднак ці не ў той жа дзень трапіла да сваіх знаёмых, у якіх на сталае... убачыла «Звязду». Разгарнула — і палюбіла на ўсё жыццё», — прызнаецца спадарыня **Алена Мікалаеўна Прытуленка з вёскі Слаўкавічы, што на Глушчыне**. І дадае, што газета потым вельмі дапамагла ёй сваімі артыкуламі, сваімі нехрэстаматычнымі звесткамі пра паэтаў і пісьменнікаў, добрай мовай, народным гумарам. «У рубрыку «...Народ на провадзе!» збіраюся і я даслаць свае гісторыі», — абяцае Алена Мікалаеўна.

Ловім на словы, як той казаў, і будзем чакаць.

А пакуль прызнаемся, што нам, звяздоўцам, вядома ж, прыемныя добрыя словы, прыемныя пажаданні і нават... афіцыйныя заявы. Адна з такіх напярэдадні свят наступіла на імя галоўнага рэдактара ад спадарыні **Таііі Івануны Новік са Слуцка**. Даслоўна: «У сувязі з Новым годам і Калядамі прашу матэрыяльна заахваціць карэспандэнтаў маёй любімай газеты...»

Спіс дадаецца, як той казаў...

Але ж пішуцца гэтыя радкі зусім не для таго, каб пацешыць сваё самалюбства: ёсць і ў «Звязды» пэўныя ўпушчэнні. Нейкія з іх мы бачым амі, нейкія прыкмятаюць чытачы — сталага веку і маладыя, з вышэйшай адукацыяй і пачатковай, з вялікіх гарадоў і мястэчак і зусім маленькіх вёсчак-хутароў, сямейныя і зусім адзінокія... Але пры гэтым аб'яднаньня любоўю да сваёй краіны, да роднай мовы, да адзінай (са штодзённых) беларускамоўнай «Звязды» — газеты, якую любілі нашы дзяды і бацькі, газеты, якая і цяпер можа перадавацца ў спадчыну. Было б каму...

Што да іншых пажаданняў, працытуем яшчэ адзін ліст — з Жыткавіч, ад спадарыні **Валянціны Гудачковай**:

«Год стары сыходзіць ціха, Малады — гайда на выхад! На цябе глядзім з надзеяй, Як на дзядзьку-чарадзея... Але ж пры гэтым ведаем: Не ўпадзе што хочаш з неба. Працаваць сумленна трэба: Клапаціцца пра сям'ю, Даглядаць сваю зямлю, Не трымаць у сэрцы злосці!... наперад, ягамосці! Калі будзеш годна жыць, Год шчасліва пражыць...»

І тады, дасць Бог, на старонках газеты, якая 9 жніўня 2017-га адзначыць сваё стагоддзе, мы «сустрэнемся» зноў!

Валянціна ДОЎНАР.

dounar@zviazda.by